

GUIA D'ESTUDI DE L'ASSIGNATURA POLITICA FINANCERA DE L'EMPRESA

AUTORS:

Carlota Menéndez Plans

Economia de l'Empresa

Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Carlota.Menendez@uab.es

Neus Orgaz Guerrero

Economia de l'Empresa

Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Neus.Orgaz@uab.es

RESUM DE L'EXPERIÈNCIA

L'objectiu de la nostra participació en les Jornades d'Innovació Docent és donar a conèixer la guia d'estudi que hem elaborat per a l'assignatura de Política Financera de l'Empresa. Volem transmetre com és la nostra guia i quina implementació farem. Considerem que la nostra guia és una innovació docent per la seva estructura interna i per la seva aplicació, per primera vegada, a l'assignatura Política Financera de l'Empresa.

Aquesta guia forma part del Programa d'Innovació Docent promogut per el Programa Universitat Empresa. Encara que la nostra guia no és la primera d'aquest Programa d'Innovació Docent si que considerem que és innovadora per la seva estructura interna.

La guia ha estat dissenyada amb la finalitat primordial de que sigui un complement d'estudi per a l'alumne. La guia ha de ser un complement a les classes magistrals que encara es mantenen. No obstant, tal i com està dissenyada, considerem que també serà útil quan es posi en marxa el canvi de metodologia docent que requereix el procés de Bolonya, la docència tutoritzada. El disseny de la guia facilita a l'estudiant la comprensió del procés d'aprenentatge i l'ubica en un context, informació que li permetrà desenvolupar millor la seva tasca d'autoaprenentatge. La guia estableix un punt clar de partida i quin ha de ser l'aprenentatge que s'ha de fer per assolir amb èxit els objectius fixats.

Una qüestió important de tot aquest treball és la implementació. No volem que la guia sigui un recurs ubicat a la xarxa i res més. Volem que la guia sigui utilitzada i que serveixi per a millorar el rendiment de l'estudiant, juntament amb el procés d'avaluació. Amb aquesta finalitat hem de prendre algunes mesures per aconseguir que la guia estigui present en el procés d'aprenentatge.

En el curs 06-07 posarem en pràctica la guia per primera vegada i aprofitarem aquesta avinentesa per a elaborar un diari de l'assignatura. Aquest diari que estarà elaborat per un grup d'estudiants ens ha de permetre quantificar el temps d'estudi, informació que considerem molt important per a dissenyar el programa i l'estructura interna de

l'assignatura. Es una informació important per a tenir clar fins a on realment es pot arribar.

Àmbit d'aplicació: La nova experiència docent s'aplicarà a l'assignatura Política Financera de l'Empresa que és una assignatura optativa semestral, de la llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses, de 6.75 crèdits. Actualment hi ha 4 grups en funcionament, dos grups en el primer semestre i dos grups en el segon semestre (un de matí i un de tarda). Durant el curs 05-06 es van matricular en aquesta assignatura aproximadament 150 alumnes. L'assignatura s'imparteix en 3 sessions setmanals de 90 minuts cadascuna.

PARAULES CLAU

Guia d'estudi, autoaprenentatge, finances

DESENVOLUPAMENT

1-Objectius.

Amb la innovació docent que hem dissenyat volem aconseguir una millora en el procés d'aprenentatge de l'estudiant. Volem aconseguir que l'estudiant entengui millor els conceptes i teories que se li expliquen. Volem que el procés d'aprenentatge sigui més fàcil i efectiu, que l'estudiant interioritzi millor els nous coneixements.

Donat que el sistema tradicional de transmissió de coneixements és la classe magistral, que suposa que tots els estudiants aprenen al mateix ritme i que possibilita una actitud passiva per part del professor, hem considerat que la millor manera de millorar el procés d'aprenentatge, tenint en compte el nombre d'estudiants a l'aula, era elaborant una guia d'estudi.

Considerem que un bon procés d'ensenyament-aprenentatge s'ha de fonamentar en:

- ✓ Fixar amb molta claredat i precisió els objectius que ha d'assolir l'estudiant.
- ✓ Establir una seqüència temporal d'aprenentatge
- ✓ Modificar el rol del professor aconseguint una millor participació en el procés.
- ✓ Establir un bon sistema d'avaluació

Aleshores, la guia d'estudi de l'assignatura Política Financera de l'Empresa s'ha elaborat tenint en compte els punts anteriors. Hem dissenyat la guia amb la finalitat primordial que sigui útil per a l'estudiant i possibiliti una millor vinculació del professor en el procés d'aprenentatge, mitjançant el sistema d'avaluació i la vinculació de la guia en l'estructura interna de les classes. La guia d'estudi serà també d'utilitat en en l'Espai Europeu d'Educació Superior ja que permetrà a l'estudiant desenvolupar millor la tasca d'autoaprenentatge.

Aquesta guia ha estat elaborada amb l'ajut del Programa d'Innovació Docent del Programa Universitat Empresa de la Facultat d'Econòmiques.

La guia d'estudi es lliurarà en un CD als estudiants matriculats i es trobarà també en el Campus Virtual.

2-Descripció del treball.

La innovació docent que es presenta s'aplica a una assignatura optativa, Política Financera de l'Empresa, de la llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses. És una assignatura de 6,75 crèdits que té, en cada curs acadèmic, 4 grups en funcionament. En el curs 05-06 es van matricular en aquesta assignatura aproximadament 150 alumnes. Els estudiants es matriculen en aquesta assignatura al final de la seva carrera universitària, tal com es recomana en la guia de l'estudiant, ja que és convenient haver cursat abans les assignatures obligatòries de finances. L'assignatura Política Financera de l'Empresa és una assignatura que profunditza i amplia els coneixements financers dels estudiants.

La descripció del treball la farem seguint els punts fonamentals que ha de tenir un model pedagògic integrador per l'educació universitària:

- a) els materials didàctics
- b) l'acció docent
- c) el sistema d'avaluació

Els materials didàctics: Guia d'estudi

D'acord amb la literatura existent podem establir que un material didàctic per què sigui eficient cal que :

- ✓ faciliti el procés d'aprenentatge
- ✓ motivi l'aprenentatge
- ✓ estableixi amb la claredat fins a on ha d'arribar l'estudiant

La guia d'estudi que hem dissenyat té en compte els aspectes anteriors. La guia d'estudi està estructurada en dues parts. Una part dedicada a l'assignatura en general i una altra part dedicada als temes del programa.

La guia de l'assignatura està estructurada de la següent manera:

- 1- Presentació de l'assignatura
- 2- Objectius de l'assignatura
- 3- Coneixements previs
- 4- Programa de l'assignatura
- 5- Mapa conceptual de l'assignatura

- 6- Seqüència temporal d'aprenentatge
- 7- Metodologia docent
- 8- Criteris d'avaluació
- 9- Bibliografia

Amb aquesta guia de l'assignatura volem que l'estudiant compregui què hi ha darrera del títol Política Financera de l'Empresa, què aprendrà i què hauria de saber per a que el seu aprenentatge sigui eficient. Dins l'apartat presentació de l'assignatura fem una descripció de l'assignatura en quant a la seva ubicació dins del pla d'estudis, fem una descripció de quines decisions de l'àmbit de les finances empresarials s'estudien i establim les sortides professionals que pot facilitar l'estudi de l'assignatura. En l'apartat objectius de l'assignatura fem una descripció dels objectius conceptuals i de procediment a aconseguir. En l'apartat de coneixements previs establim quins coneixements ha de tenir l'estudiant per assolir de forma eficient els objectius conceptuals i de procediment. En l'apartat programa de l'assignatura s'indiquen, amb detall, el temes que formen el programa. Amb el mapa conceptual de l'assignatura es pretén oferir una panoràmica, una estructura general de l'assignatura. Es pretén proporcionar una orientació i aproximació dels continguts amb la finalitat de contextualitzar. En l'apartat seqüència temporal d'aprenentatge presentem un fil conductor, indiquem en quin ordre temporal apareixen els coneixements i es fixa l'estructura temporal en la qual aprèn l'estudiant. És en definitiva l'estructura temporal en la qual es troba organitzada l'assignatura. Dins l'apartat de metodologia docent s'expliquen les tècniques pedagògiques que s'utilitzaran en la transmissió dels coneixements. En l'apartat criteris d'avaluació s'especifica com s'avaluarà el procés d'aprenentatge realitzat per l'estudiant i en el darrer apartat, bibliografia, s'indica la bibliografia bàsica de l'assignatura.

Una vegada dissenyada la part de la guia referida a l'assignatura hem dissenyat una guia d'estudi de cadascun dels temes que formen el programa, 5 temes. La guia d'estudi de cadascun d'aquestes temes està estructurada en els següents apartats:

- 1- Presentació del tema
- 2- Objectius
- 3- Seqüència temporal de l'aprenentatge
- 4- Mapa Conceptual
- 5- Exercicis amb solució
- 6- Instruments d'autoavaluació
- 7- Glossari
- 8- Bibliografia
- 9- Pàgines Web
- 10- Resum

En l'apartat 1, presentació del tema, es fa una justificació del tema, de la seva importància i utilitat per la vida professional, s'indica quina és l'aportació de coneixements. S'especifica també els coneixements previs que l'estudiant ha de conèixer i saber. En l'apartat objectius s'indiquen els objectius que es volen aconseguir tant des del punt de vista conceptual com de procediment. Amb aquesta informació

l'estudiant sap quins coneixements rebrà en el procés d'aprenentatge. Amb la seqüència temporal de l'aprenentatge indiquem en quin ordre temporal s'aniran assolint els objectius. S'indica en quin ordre s'han d'estudiar els nous conceptes i procediments. En l'apartat mapa conceptual s'ofereix una panoràmica del tema assenyalant els principals conceptes i la interrelació entre ells. El mapa conceptual ha de permetre a l'estudiant donar sentit als conceptes. El mapa conceptual ha de facilitar un aprenentatge constructiu i amb sentit. En l'apartat exercicis amb solució es presenten un seguit d'exercicis pràctics amb la solució corresponent. L'ordre de presentació dels exercicis segueix la seqüència temporal d'aprenentatge exposada en l'apartat 3. Els exercicis són exercicis curts on s'intenta donar resposta a un o dos conceptes al mateix temps. En cada exercici s'indica quins procediments es practiquen. Progressivament s'incrementa la dificultat dels mateixos i l'exercici final és un exercici on es recull el màxim nombre de conceptes possibles. Dintre de l'apartat instruments d'autoavaluació presentem en primer lloc un llistat de preguntes teòriques a contestar, aproximadament 30 preguntes, presentades seguint la seqüència temporal d'aprenentatge. A continuació l'estudiant troba un seguit d'exercicis curts per resoldre. En cada exercici s'indica el concepte o procediment que es posa en pràctica. En l'apartat 7, glossari, es presenta un diccionari dels principals conceptes del tema. En la bibliografia s'indiquen els capítols i pàgines dels manuals indicats en la bibliografia general, que l'estudiant ha de consultar i estudiar. Dins l'apartat pàgines web s'especifiquen aquelles pàgines web relacionades amb el tema on l'estudiant pot trobar informació que complementi la comprensió dels coneixements i que apropi el contingut de l'assignatura a la realitat financera de l'empresa. I, per últim, en l'apartat resum, l'estudiant troba una exposició abreujada dels principals continguts del tema.

Acció Docent.

Com ja hem indicat anteriorment volem que la guia d'estudi no només serveixi per ajudar a l'estudiant en la comprensió dels coneixements. Volem que la guia tingui utilitat per al professor. La guia ha de servir per a que el professor canviï el seu paper en el procés d'aprenentatge. Per aconseguir aquest canvi cal introduir modificacions en la metodologia docent. Creiem que cal combinar la transmissió de coneixements amb altres activitats relacionades amb la guia d'estudi.

Les activitats que es duran a terme en el proper curs 06-07, primer curs d'implementació de la guia, seran:

- a) a l'inici de cada tema es comentarà a l'aula la presentació del tema i els objectius. Els estudiants en grup de tres persones hauran de comunicar al professor quins creuen que són els objectius més interessants del tema
- b) alguns dels objectius, tant de concepte com de procediment, els haurà d'aprendre l'estudiant pel seu compte
- c) en el transcurs de l'explicació dels coneixements el professor anirà situant a l'estudiant dins de la seqüència temporal de l'aprenentatge
- d) al final del tema s'analitzarà a l'aula el mapa conceptual. Es comentarà conjuntament les interrelacions entre els principals conceptes

- e) l'estudiant haurà d'utilitzar les tutories del professor per comentar i corregir les solucions dels exercicis d'autoavaluació

Sistema d'avaluació.

El sistema d'avaluació és una eina important tant per aconseguir una millora en el rendiment acadèmic com per aconseguir una millor utilitat de la guia d'estudi.

En l'assignatura Política Financera de l'Empresa el sistema d'avaluació que s'utilitzarà és l'avaluació continuada. La qualificació final de l'estudiant serà la mitjana ponderada d'un conjunt de qualificacions aconseguides a través de:

- a) proves control per tema o grups de temes
- b) exercicis pràctics resolts a classe (aprenentatge per problemes)

Es realitzaran durant el curs tres proves d'avaluació de continguts i procediments:

- primera prova: tema 2
- segona prova: tema 3 i 4
- tercera prova: tema 5 i 6

Aquestes proves es realitzaran un cop s'hagi finalitzat el contingut del tema o dels temes corresponents. Es realitzaran durant l'horari de classe i en la data fixada pel professor amb quinze dies d'anticipació.

Per poder calcular la nota mitjana d'aquest apartat és necessari que la nota mínima de qualsevol prova d'avaluació dels continguts sigui d'un 3,5. Si la nota obtinguda en qualsevol de les proves no supera aquest 3,5 l'estudiant haurà de recuperar la part corresponent en la convocatòria oficial d'examen.

Durant el temps que duri l'assignatura l'estudiant haurà de resoldre en grup una sèrie d'exercicis pràctics. El professor avaluarà les solucions presentades i la nota mitjana de tots els exercicis lliurats pel grup és la que s'utilitzarà per computar la nota final de l'assignatura.

La qualificació que obtindrà l'estudiant de l'assignatura Política Financera de l'Empresa serà el resultat de calcular una mitjana ponderada de la nota aconseguida en les proves dels temes i en els exercicis. Així, la nota aconseguida en les proves o controls té un pes del 60% i la nota aconseguida en la resolució dels exercicis té un pes del 40%.

Si un estudiant no aconsegueix aprovar l'assignatura seguint el procediment anterior podrà recuperar la part o les parts suspeses en la convocatòria oficial d'examen.

Si un estudiant treballa i per tant no pot assistir amb regularitat a classe, fer els controls pertinents i resoldre els exercicis, podrà, prèvia autorització del professor, presentar-se directament a la convocatòria oficial d'examen.

La vinculació dels sistema d'avaluació amb la guia d'estudi la farem mitjançant la incorporació en els controls d'algunes de les qüestions teòriques que l'estudiant es trobarà dins de l'apartat instruments d'autoavaluació.

3-Conclusions

Aquesta primera experiència d'implementació de la guia ens ha de servir per analitzar l'efectivitat dels canvis plantejats. L'experiència ens ha de proporcionar informació sobre la millor utilització de la guia per part del professor i de l'estudiant. Amb aquesta informació introduïrem els canvis necessaris.

Volem aprofitar la implementació de la guia per elaborar un diari de l'assignatura Política Financera de l'Empresa. Un diari amb el que volem quantificar els temps d'estudi que necessita l'alumne per introduir les modificacions necessàries dins el programa.

4- Bibliografia

BENITO,A. y A.CRUIZ [2005] : Nuevas claves para la Docencia Universitaria en el Espacio Europeo de Educación Superior. (Narcea Ediciones)

GIL, C.; A. ALIES y M.D. MONTOYA [2006]: Cómo mezclar diferentes metodologías docentes para motivar e implicar a un número de alumnos. Sexta Jornada sobre AC. GIAC.

GOÑI, J.M.[2005] : El espacio Europeo de Educación Superior, un reto para la Universidad. (Octaedro/ICE-UB)

QUINQUER, D. y C.SALA [2002] : L'Atenció Tutorial a l'Autònoma. Situació i Propostes. (Dossier nº1. Docència de Qualitat: Programa de Suport a la Innovació de la Docència Universitària)

MUJEL, R.M.[2006] : Guia Elaboración Material Multimedia . Universidad Politécnica de Catalunya. 4art. Congrés Internacional Docencia Universitària.

PÉREZ, A. y F. VIRGÓS [2005]: Un modelo para la aplicación sistemática de Aprendizaje Cooperativo. Segunda Jornada sobre Aprendizaje Cooperativo. Grupo GIAC. Universidad Politécnica de Catalunya. UPC